

**Sayın Bakanım;
Sayın Rektörlerimiz;
Yükseköğretim Kurumlarımızın Değerli Temsilcileri,
Kıymetli Hocalarım, Değerli Misafirler, Sevgili Öğrenciler,**

Hepinizi saygı ile selamlıyorum ve hepimizin sağlığının iyi olduğunu ümit ediyorum.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın olarak ilan edilen bu olağanüstü durum nedeni ile geçen yıl Yükseköğretim Kurulu Salonunda yüz yüze gerçekleştirdiğimiz “Engelsiz Üniversite Bayrakları ve Program Nişanı Ödül Töreni” nde bugün bu dijital ortamda sizlerle birlikte bir aradayız.

Pandemi dönemi ile birlikte dünyada ve ülkemizde yükseköğretim sistemleri önemli değişimlerle karşı karşıya. Yükseköğretimde uzaktan eğitimin tamamen ön plana geçtiği, kitlesel çevrimiçi açık derslerle eğitimin büyük önem kazandığı bir dönemi yaşıyoruz. Bu zorlu süreçte karşı yapılabilecekler konusunda ülkelerin, kurumların ve üniversitelerin verdiği reaksiyonlar, hareket kabiliyeti önem kazanıyor.

Türk Yükseköğretim sistemini yarınlara hazırlayabilmek maksadıyla; son yıllarda başlattığımız kalite eksenli büyüme yolundaki kazanımlar sürecinin kesintiye uğramaması ve üniversitelerimizi bu küresel değişime, yeni ve zor döneme hazırlıklı kılabilmek, yükseköğretimi uluslararası rekabete sokabilmek için bazı yeni ve yenilikçi kararlar aldık ve almaya da devam ediyoruz. Bu süreçte üniversitelerimizin **öğrenci merkezli bir yaklaşımı** benimsemesi ve öğrencilerin tedirgin olmayacağı şekilde süreci yürütmelerini ayrıca önemsiyoruz.

Yükseköğretim Kurulu tarafından iki yıl önce başlatılmış olan “**Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi**”nin içinde bulunduğumuz sürece önemli katkıları olmuştur. Bu proje kapsamında 16 üniversitemizde 6 bine yakın öğretim elemanına “Dijital Çağda Yükseköğretimde Öğrenme ve Öğretme”, 50 binin üzerinde öğrencimize de “Dijital Okur-Yazarlık” dersi verilmişti. Diğer taraftan üniversitelerimizde açılan uzaktan eğitim merkezlerinin **sayısı 100’ün üzerinde iken geçtiğimiz günlerde 20 Uzaktan Eğitim Merkezi’nin daha kurulmasıyla** artık Uzaktan Eğitim Birimi bulunmayan Devlet Üniversitemiz kalmadı.

YÖK olarak bu sürecin; gerçekleri dikkate alan, sükûneti ve temkini elden bırakmayan, üniversitelerimizin ehliyetlerine karar mekanizmalarında önem veren bir yaklaşım ile yönetilmesine büyük önem veriyoruz. İnşallah bu zorlu süreci de aşacağımıza inanıyorum.

Burada kısaca bazı projelerimize de bu vesile ile işaret etmek isterim. Yeni YÖK ile yükseköğretim sistemimize çeşitlilik ve ihtisaslaşma gelmiştir. Bu iki koldan yürümektedir: Araştırma Üniversiteleri ve Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversiteler.

Yeni YÖK’ün sisteme kazandırdığı bir diğer değer de dünyada ulusal ölçekte açılan ilk doktora programı olan **YÖK 100/2000 Doktora Burs Programıdır.**

Ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmeyi hedeflediğimiz **YÖK 100/2000 Doktora Burs Programında** salgına yönelik ihtiyaç duyulan alanlar tespit edildi. Pandemi dönemi özel çağrısında “Aşı Çalışmaları, İlaç Çalışmaları, Enfeksiyon Hastalıklarının İmmünolojisi, Koruyucu Tıbbi Malzemeler, Biyomedikal Teknoloji ve Ekipmanlar, Uzaktan Eğitim Uygulamaları, Sanal Laboratuvar Uygulamaları gibi çok sayıda alan yer alıyor. Yine **YÖK 100/2000 Doktora Burs Programı**

kapsamında engelli çalışmalarına yönelik öncelikli alanları belirleyerek, Türk İşaret Dili, Engelsiz Yaşam, Özel Eğitim, Aile Psikolojisi gibi alanlarda doktora bursu verdik.

Ergoterapi, Dil Konuşma Terapisi alanlarında nitelikli insan kaynağını arttırmak üzere yeni lisans ve lisansüstü programlar açtık. 8 üniversitemizde Otizm Spektrum Bozukluğu Eğitimi Anabilim Dalı açıldı. Yurt dışında Gölge Eğitici olarak bilinen kişilere akademik ortamda yetiştirmek üzere iki vakıf üniversitemizde (Fatih Sultan Mehmet ve Avrupa MYO’da, Engelli Destek önlisans programı açılmıştır.

Hedef Odaklı Uluslararasılaşma projesi kapsamında Türk yükseköğretim sistemi Uluslararasılaşma sürecinde öğrenci sayısı açısından ciddi bir ivme kazandı.

48 binlerde olan uluslararası öğrenci sayımız bugün 178 binlere yükselmiş durumda. Bu da Yeni YÖK’ün Hedef Odaklı Uluslararasılaşma Projesi’nin bir sonucu.

Değerli Katılımcılar;

Bildiğiniz üzere bu süreçte günlük yaşam ve eğitim, iş dünyası, ekonomi, turizm gibi birçok sektör süreçten ciddi biçimde etkilenmeye devam ediyor. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) olarak, bu ağır pandemi sürecinde Türk yükseköğretiminin etkin bir şekilde yönetilmesi için, devletimizin almış olduğu kararlar çerçevesinde, çevik bir yönetim anlayışıyla hareket etmekteyiz. Komisyonlar marifetiyle hızlı, esnek kararlar alarak ve alınan her kararı her gün yeniden gözden geçirerek bu süreci yönetiyoruz. Bu arada dünya üniversitelerini ve onların aldıkları kararları da takip ediyoruz.

Bu süreçte bu projelerimizle ilgili düzenlemelerimize ek olarak öğrenci merkezli bir yaklaşımla, öğrencilerimizin huzurunu ve güvenliğini sağlayacak biçimde eğitime sadece 1 hafta ara vererek ciddi planlamalar gerçekleştirdik. Uzaktan Öğretim Yol Haritamızı belirledik ve bu süreçte öğrencilerimizin herhangi bir mağduriyet yaşamamaları için çok sayıda kararlar aldık. Uzaktan öğretim sürecinde ise engelli öğrencilerimiz için engel grubuna göre eğitimi erişilebilir kılmak en önemli önceliğimiz oldu.

İşitme engelli öğrenciler için “ders içeriklerinin metin olarak da sağlanması, ders anlatımlarının mümkünse alt yazılı olarak da verilmesi, ders içeriğinin önceden metin olarak öğrenciye gönderilmesi, dudak okuyabilen öğrenciler için ders sunumlarının yanı sıra öğretim elemanının ekranda görünmesinin sağlanması”; **Görme engelli öğrencilerin** “okuyucu sistemlerinin kullanabileceği zengin metin biçimlerinin ders metinlerinde kullanımı açısından özen gösterilmesi, sunumlarda büyük punto ve kontrast renk kullanılması, görsel içeriklerin, grafik ve tabloların ders anlatımı sırasında betimlenmesi, özellikle sınavlarda grafiklerin betimlenmesi”, **Uzaktan eğitim kapsamında yapılan online sınavlarda** engel durumuna göre ek süre tanınması gibi tedbirler de üniversitelere bildirildi.

Zihinsel engelli ve otizm spektrum bozukluğu bulunan az sayıda öğrenci için de “yükseköğretimle bağlantısının kopmaması için özen gösterilmesi, düzenli aralıklarla aile ve öğrenciyle temasa geçilmesi, gerekirse psikoloji ve diğer alanlardan akademisyenlerden de destek alınmasının imkânlar dâhilinde sağlanmasına ilişkin aldığımız kararlar engelsiz bir eğitim ortamına katkı sunmak adına aldığımız kararlardır.

Sizlere bazı sayısal verilerden de söz etmek istiyorum:

Yükseköğretim sistemimizde bugün itibarıyla öğrenci sayımız 7 milyon 852 bin 51’dir. **YÖKSİS verilerine göre farklı engel düzeylerindeki bu öğrencilerimizin sayısı ise 50 bin civarındadır.** Bu sayı yükseköğretim sistemimizdeki öğrencilerin yaklaşık **%0,66’sını** teşkil etmektedir.

Bildiğiniz üzere engelli öğrencilerimizin eğitim öğretim faaliyetlerine, ayrıca sosyal ve kültürel faaliyetlere de katılımına destek olmak, gerekli uyarlamaların, alt yapının ve donanımların sağlanması ve üniversitemizde engelsiz bir ekosistemin oluşturulmasını teşvik etmek üzere 2018 yılından bu yana **Engelsiz Üniversite Ödülleri** vermekteyiz. Engelsiz üniversite dediğimizde sadece mekan ile ilgili düzenlemeler değil, sosyal ve kültürel faaliyetleri de içinde barındıran bir üniversite tasavvur edilmelidir.

Diğer taraftan bu ödüller vesilesi ile engelli bireylerin yükseköğretime tam, etkin ve eşit katılımını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar ayrıca sevindiricidir. Nitekim ödüller sadece fiziki erişilebilirliği değil aynı zamanda engelli öğrencilerimizin doğrudan katkı sağladığı, içinde bulunduğu sosyokültürel faaliyetleri ve eğitime erişilebilirlikte yapılan çalışmalarını da içermektedir. Engelsiz Üniversite Ödülleri, 'Engelsiz Üniversite Bayrakları ve Engelsiz Program Nişanları olmak üzere iki alanda verilmektedir.

“Engelsiz Üniversite Bayrakları” üç kategoride veriliyor

- Mekanda Erişilebilirlik(Turuncu Bayrak)
- Eğitimde Erişilebilirlik (Yeşil Bayrak)
- Sosyo-Kültürel Faaliyetlerde Erişilebilirlik (Mavi Bayrak)

Programlarını farklı engelli gruplarına erişilebilir kılan üniversitelerin ilgili programlarına ise **“Engelsiz Program Nişanı”** verilmektedir.

Merhamet değil hak odaklı olarak üniversitemizin her alanı engelsiz olsun, erişilebilir olsun istiyoruz. Değerli engelli dostları sayesinde kurumsal erişilebilirliği sağlayacağımıza eminiz, onlara güveniyoruz. Hepsine şükranlarımızı sunuyoruz.

Bu kapsamda, Engelsiz Üniversite Ödülleri için **geçen yıl 80** üniversiteden farklı kategorilerden **668** başvuru yapılmış iken, bu yıl **116** yükseköğretim kurumu tarafından yapılan başvuru sayısı **841** ulaşmıştır.

Bu bayrakların alınmasına katkı sağlayan tüm akademik ve idari personele teşekkür ediyorum. Özellikle fiziki imkanlarda iyileşme zaman alıcı bir süreç, bayrakların gerektirdiği iyileştirmeleri başlatan, tamamlayan ve bir bayrak yarışı gibi devreden tüm ekiplerin üniversiteleri engelsiz kılmakta katkısı utulmamalı. Verilecek tüm ödüllerin nice güzel diğer çalışmaları, işbirliklerini teşvik etmesini canı gönülden diliyorum.

Engelsiz eğitim ortamının oluşturulmasında tüm süreçlere katkıları için Engelli Öğrenci Çalışma Grubumuzun değerli üyelerine, siz değerli ve kıymetli yükseköğretim kurumu temsilcilerimize, katılımları ile bizlere destek veren **Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt Selçuk'a**, şahsım ve Yükseköğretim Kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Teşrifleriniz için hepinize teşekkür ediyor, şahsım ve Yükseköğretim Kurulumuz adına hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç
Yükseköğretim Kurulu Başkanı
2020 Engelsiz Üniversiteler Ödül Töreni
24 Haziran 2020, Yükseköğretim Kurulu 3 No'lu Salon

